

ALEKSANDAR NOVAKOVIĆ

PRIPOVEDAČ

Lica:

Rufus Ficmoris, velmoža, 50 godina

Barbara Ficmoris, žena mu, 25 godina

Šioban MakFerson, pesnik, histzion, 25 godina

Tobijas Aberkrombi, krojač iz Krezvika, 60 godina

Sedrik Trinaesti, kralj a i to mu je dosta, 60 godina

Vojnik, 25 godina

Brat Ejmon, monah, 50 godina

Brat Šejmas, monah, 25 godina

Glasovi: muškarci i žene, gosti kod Rufusa, veseli

Vreme i mesto zbivanja:

1400.godina, Irska

(Melodija na liri, lagana i duhovita)

ŠIOBAN/peva/: » Ova priča počinje

u Irskoj leta Gospodnjeg

na dvoru Ficmora gospodara

i žene mu imenom Barbara

gde bard bejah i histzion

sluga vaš, Šioban MakFerson ».

(Prelaz. Cvrkutanje ptica, zvuci zabave, mljackanje, glasovi, kikotanje, setna melodija na liri i lupanje pesnicom o sto)

RUFUS FICMORIS: Mir, mir, sto mu đavola! MakFersone, momče, ja na tu tvoju liru ne dam ni pet fardinga pa sve da je svirao kralj Brajan Boruma lično! Ispričaj mi nešto šaljivo ili moje snažne ruke lome to čemane ko grančicu a ti letiš iz mog dvorca bez dukata a sa modricama na turu, ne zvao se ja Rufus Ficmoris! (Duboko se nasmeje, i pomalo groktavo) Ho, ho, ho!

BARBARA: zar ne primećujete gospodaru da je MakFerson vešt u sviranju? Vi ste se bar uvek hvalili kako prepoznajete talenat.

RUFUS: A je li? Možda je za tebe i tvog vršnjaka po ukusu to trange-frange na violini ali moje uši to ne miluje, ženo! Ho, ho, ho! Mladiću, priču!

(Rufusovo srkanje)

RUFUS: I vina, još vina!

ŠIOBAN: Jednom davno...

BARBARA: Čekajte! Vaše ime mi je poznato! Zar vi niste na onom spisku proskribovanih od Svetе stolice za 1400.godinu?

RUFUS: Vina, vrag vas odneo!

ŠIOBAN: I čast mi je zbog toga, gospo.

(Klokotanje tečnosti)

RUFUS: Tako,tako! Ne preko vrha, šeprtljo! Ne arči plemenitu tečnost!

BARBARA: Čast? Zbog čega?

ŠIOBAN: da nisam proskribovan vi nikad ne bi za mene čuli, gospo.

(Barbara se nasmeje. Udarac u sto)

RUFUS: A sad priču!

ŠIOBAN: Kakvu bi priču vaše gospodstvo izvolelo? Epsku, lirsku, satir u, farsu, mim, flijaks, šalu, poskočicu, doskočicu, vinjetu, kozeriju, (u pola glasa) zabranjene Marcijalove epigrame možda?

BARBARA: Vi zbilja umkete s rečima, Šiobane.

ŠIOBAN: Zahvaljujem.

BARBARA: A ko ume sa rečima ume i sa ženama. Još ako je i naočit...

(Rufus se grokotom nasmeje)

RUFUS: Nemam pojma zašto se smejem ali nije ni važno! Hoću da mi ispričaš onu, kako si rekao, satrvenu?

ŠIOBAN: Satiričnu?

RUFUS: To. Odmah!

ŠIOBAN: Moćni kralj Sedrik Trinaesti čekao je svoje konjanike u najvišoj kuli svog dvorca

(Prelaz. Topot konjskih kopita, trčanje uz kamenite stepenice, težak dah Vojnika, otvaranje škripavih vrata. Hrkanje Sedrikovo)

VOJNIK: Vaše Veličanstvo...

SEDRIK: Aaaaa! Šta je, šta hoćeš?

VOJNIK: Poslali ste me po ono...

SEDRIK: Koje ono?

VOJNIK: Pre ručka ste rekli...

SEDRIK: Govori jasnije ili ču ti glavu odrubiti!

VOJNIK: Nemojte! Donero sam je!

(Tup udarac predmeta o kameni pod)

SEDRIK: A, to! Stavi je na onaj sto, odmah!

(Šuškanje torbe)

SEDRIK: Tamo, tamo! Tako! Au, kakvu ste to glavu odsekli?

VOJNIK: Onu koju ste rekli da odsečem.

SEDRIK:Aha! Jeste, jeste! Sad se sećam!

(Koraci)

SEDRIK: Au, što je ružan! Retka bela kosa, krezavi zubi, koža hrapava kao šmirgla, nos crven kao majmunska guzica! Nadam se da nisu i drugi podanici ovako gadni!

VOJNIK: Nisu. Potpisujem!

SEDRIK: Mladiću, evo ti nagrade...

(Zveckanje metalnog novca u kesi)

SEDRIK:...i podeli sa drugovima. A sad me ostavi nasamo s glavom.

VOJNIK: Na zapovest, Vaše Veličanstvo.

(Koraci. Zalupljena vrata)

SEDRIK: Ala si mi ubledeo, a, matori?

ABERKROMBI: To je moj prirodan ten.

SEDRIK: Aaaaa! Glava, ona govori! Vade retro, satana!

ABERKROMBI: Vaše Veličanstvo, Tobias Aberkrombi, krojač iz Kizvika, vama na usluzi!

(Škripanje ladice. Tumbanje po papirima)

SEDRIK: Raspeće, Biblija, gde li sam to zaturio?!

ABERKROMBI: Ostavite to!

SEDRIK: Aaaa!

ABERKROMBI(BLAŽE): Ostavite to, Vaše Veličanstvo, nije potrebno. Ja sam pravoverni hrišćanin ali moja duša nema mira.

SEDRIK: I narod ima dušu? Pazi molim te!

ABERKROMBI: Ja se ne mogu smiriti, kralju moj, dok ne otkrijem ko je i zašto odsekao moju staru glavu. Baš sam se vraćao iz prestonice u Kizvik, mario svoja posla, nosio neku vunu kad, na pola puta presretnu me neki momci, pitaju: Znate li nekog Tobijasa Aberkrombija iz Kizvika? Ja njima kažem da, to sam ja a oni meni ni hvala već-zum, i ode glava! Ili telo, to nisam siguran...

(Udarac o drvo, RITMIČNO)

SEDRIK: Budale, proklete budale! Mislili su da me prevare! Raščetvoriću ja njih pa raščetvoriti njihove četvrтине!

ABERKROMBI: Jeste, kralju, ali, vidite, doznavali ste! Kaznite zločince!

SEDRIK: Uopšte nisi trebao da pogineš na putu između Kizvika i prestonice.

ABERKROMBI: Tačno. Šta sam ja Bogu, Svetom Đordju i Vama zgrešio da...

SEDRIK: Trebalо je da crkneš u Kizviku, u svojoj kući!

ABERKROMBI: Pa jeste, lepše je kad vas poseku onako, familijarno, vi sedite uz vetricu, pijete pivce a oni vas iseku... Čekajte, kako to?

(Brzi koraci)

SEDRIK: Lepo sam im rekao a oni...

ABERKROMBI: Čekajte, vi ste rekli da me ubiju? Zašto?

SEDRIK: Državni razlozi.

ABERKROMBI: Slobodno mi recite. Mrtva usta ne govore.

SEDRIK: Ako već hoćeš da znaš: sumnjaо sam u efikasnost moje garde. ne znam koliko brzo mogu da pobiju izdajnike pa, pošto sam sve izdajnike pobio, morao sam da izaberem nekoga, prvog na spisku u gradu na trideset milja od prestonice i da merim koliko im treba. Taj prvi si bio ti, Aberkrombi.

ABERKROMBI: Znači, ja sam poginuo s razlogom? Za kraljevu sigurnost?

SEDRIK: Nemoj preterivati.

ABERKROMBI: Moja zemlja će živeti u miru i blagostanju jer je moja glava odsečena?

SEDRIK: Ih, ti ne znaš za meru.

ABERKROMBI: E, ako je moja žrtva vredna onda mogu i da umrem! Aaaaah!

(Prelaz. Zvuci sa Ficmorisovog ručka)

RUFUS: Čudna mi čuda, glava priča s kraljem! To nije čudo! Čudo je da seljak u jednom komadu priča s Veličanstvom! Ho, ho, ho!

BARBARA: Vi ste upravo otkrili pouku priče: samo mrtav seljak može da razgovara sa vladarem.

RUFUS: Jesam li ja to rekao? ho, ho, ho, izgleda da jesam!

BARBARA: Šiobane, vi pričate opasne priče.

ŠIOBAN: Opasno je pričati ih, gospođo.

(Rufus srkne pa pljuje)

RUFUS: Ovo je pivo! Gde je moje vino? Ma, nema veze!

(Dugo Rufusovo klokotanje)

BARBARA: Cela bačva? Gospodaru!

RUFUS: Uh, eto ti! (Podrigne) Momak, Šiobane, pričaj mi neku priču al da je duga i, onako, jeziva. Ali da je duga.

ŠIOBAN: Duga? Što duža?!

RUFUS: Jeste! Moja mera za dugu priču je da traje dok ja ne slistim pečenog vepra a to i nije tako dugo, ha, ha, ha!

(Rufusov poljubac)

BARBARA: Masni ste!

RUFUS: Barbara, ženo moja!

(Tup pad tela na zemlju)

RUFUS: Padoh sa stolice, ho, ho, ho! Ni dupe me ne služi više! Pričaj Šiobane, pričaj! Sluge! Vepra ovamo!

(Rufusovo mljackanje se meša sa Šiobanovim glasom)

ŠIOBAN: Davno, još u vreme dela Svetog Kolumbana živila je na ostrvcetu blizu obale Alstera mala zajednica monaha. Živeli su teško i u strepnji jer je besno more cepalo talasima deo po deo ostrvceta. Razboleo se tada i njihov najstariji brat i monasi izabraše braću Ejmona i Šejmase da odu na kopno, po lek...

(Prelaz. Bura, lomljene talase, pucketanje drveta čamca, škripa užadi)

EJMON: Brate Šejmase, nebo će nam pasti na glave ako se brzo ne pomolimo.

ŠEJMASE: A ja mislim brate Ejmone, da je bolje da se molimo veslajući. Oštре crne hridine nas čekaju na stotinu stopa odavde!

EJMON: Sad smo u Božijim rukama!

ŠEJMASE: Božje ruke nisu na veslima, oče!

EJMON: Zdravo da si Marijo, blagosti puna...

ŠEJMASE: Oče, stena levo! Odgurnite je veslom! levo, levo!

(Lomljava čamca. Bubnjanje vode, kao da je u ušima, oluja, krizi monaha, pljeskanje po vodi a zatim šljapkanje po pesku. Glasovi monaha postaju zadihani. Zvuk oluje je slabiji)

ŠEJMASE: Eto vam vaše molitve!

EJMON: Obojica ostali živi, zar ne?

ŠEJMASE: Živi i prehlđeni, apćija!

EJMON: Moramo da nastavimo put pa makar nas čuma morila! Bez zaustavljanja!

ŠEJMASE: Kuda?

EJMON: Prećicom. Tamo, kroz šumu.

ŠEJMASE: Kroz druidsku šumu? Ovo je zabranjeno mesto za sve!

EJMON: Budalaštine! Sveti Patrik je rasterao te mnogobošće odavno!

(Huk sova, šuštanje lišća, lagani vetrar)

EJMON: Šta se osvrćeš, brate Šejmase? Nema ovde nikog osim drveća.

ŠEJMASE: Na drveće i mislim.

EJMON: Praznoverice. Eno proplanka! Tamo ćemo se odmoriti.

(Ejmon othukne. Šuštanje lišća)

EJMON: da odmorimo malo... Tu ču stvari...

(Tup pad predmeta na lišće)

ŠEJMAS: Nemojte! Prignječili ste mladicu hrasta!

EJMON: Pa šta onda?

(Tutnjanje, huk, disanje zveri)

ŠEJMAS: Probudili ste alu iz hrastove šume! Bljuje vatu i otrov! Spasavajmo se!

EJMON: Da uzmem stvari...

ŠEJMAS: Bežimo! Pustite ih!

(Trčanje i rikanje zveri praćeno pucketanjem vatre. Zvuk ale je sve dalji i vraćaju se zvuci mirne šume)

ŠEJMAS: Gde smo sad, brate!? Ceo dan se teglimo.

EJMON: rekli su pravo kroz šumu, samo pravo kroz šumu...

ŠEJMAS: Izgubili smo se.

EJMON: Ko traži-naći će, ko kuca otvorice mu se.

ŠEJMAS: Brate, izgubljeni smo?

EJMON: Da. Hrana, sve šrto imamo je u ruksacima...

ŠEJMAS: Vidite ono drveće, nagorelo je!

EJMON: Da. Pa?

ŠEJMAS: Ala ga je osmudila svojim dahom.

EJMON: I?

ŠEJMAS: To znači da smo se vratili tamo odakle smo i pošli. Svi koji se izgube vrte se u krug. naši rančevi su sigurno tu negde.

EJMON: ne razumem. Ovde je pre bio proplanak sa nekoliko mladica a sad je drveće... Vidite, gore, na grani! Naše stvari!

ŠEJMAS: Pridržite me. Idem po njih.

EJMON: oprezno, sinko.

(Dahtanje Šejmasa i kliktanje orla. Ejmonov glas je sve udaljeniji)

EJMON: Samo hrabro i ne bojte se da vam orao izbjije očiiiii!

ŠEJMAS(za sebe): Neće on mene. Svija gnezdo, baš na grani gde su naše stvari!

Još malo...

EJMON: Drži se!

ŠEJMAS(za sebe): Još dve grane i tu sam...

(Puckanje kore jajeta. Kliktanje orlića)

ŠEJMAS: Aaaah!

EJMON: Hvataj granu!

ŠEJMAS: Odneo je i mladunče i naše stvari!

(Huk ale)

ŠEJMAS: Ala! Pazite se!

EJMON: Ne boj se! ovaj put nema bežanja! Gospode naš, izbavi nas iz ovog pakla, izbavi nas...

ŠEJMAS: Bežite oče, bežite!

(Rikanje ale je svev glasnije)

EJMON: Eliberate nos ex infernum!

(Sve se utiša. Muk)

ŠEJMAS: brate Ejmone!

EJMON(umorno): Šejmase, da li sad verujete u snagu molitve?

ŠEJMAS: Nema šume, nema ale! Nestali su...

EJMON: verujete li?

ŠEJMAS: Verujem. Kako...

EJMON: Nikad nisu čuli našu molitvu i zato su i postojali ali sad... Pred nama je otvoren put.

(Prelaz. Rufusovo mljackanje)

BARBARA: I, šta je dalje bilo?

ŠIOBAN: uzeli su lek i vratili se na obalu...

RUFUS: I to mi je neki kraj, ne zvao se ja Rufus! Ho, ho,ho!

ŠIOBAN: Nije kraj, gospodaru.

(Prelaz. Zvuk mirnog mora)

ŠEJMAS: I, kako ćemo preko?

EJMON: zapalićemo vatru čim se magla razide i braća će poslati čamac po nas.

ŠEJMAS. Magla se polako razilazi...

EJMON: Šejmase, trčite po drva!

ŠEJMAS: Brate, vidite li što i ja?

EJMON: Ne verujem da vidimo isto.

ŠEJMAS: Vidite, priznajte!

EJMON: Ostrvo, ono... Nema ga više!

ŠEJMAS: Progutalo ga more. Pobedili smo šumu, alu, orla ali more... Kojom molitvom pobediti njega?

(Prelaz. Muk)

RUFUS: E, sad je dosta! Momče, gubi se odavde!

BARBARA: Ali, gospodaru, skoro će noć. Ova brda su puna razbojnika.

RUFUS: Pa šta? Kad čuju Šiobane priče o odsečenim seljačkim glavama i ludim kaluđerima ima da se razbeže kud koji!

BARBARA: Ali, gospodaru...

(Udarci pesnicom o sto, zvečanje i lomljava escajga)

RUFUS: Ne-ma ali! U mom dvoru će se slušati samo ved-re, pit-ke priče!

(Tajac. Smeh Rufusa a za njim smeh ljudi i žena)

RUFUS: Straža, pokupite MekFersona!

BARBARA: Gospodaru, molim vas, za moju ljubav!

RUFUS: Da?

BARBARA: dajte mu još jednu priliku. Mlad je.

RUFUS: Mlad i pokvaren, hoćeš reći.

BARBARA. Rufi, Rufika...

RUFUS. Dobro, još ovaj put ali, samo za tvoju ljubav, pilence!

(Šljapkanje po koži)

BARBARA: Ne tu i ne ovde, gospodaru! Šiobane, da čujemo!

RUFUS: al da bude smešna i...

ŠIOBAN: vesela?

RUFUS: To! Ali i...

ŠIOBAN: Pikantna, sočna.

RUFUS: To! I da bude, šta?

ŠIOBAN: Duga.

RUFUS: To! Pričaj! Sluge, još jednog vepra ovde, ho, ho, ho!

ŠIOBAN: Ovo je priča o mladom lutalici koji je, sledom čudnih događaja, upoznao suprugu jednog priglupog i ne mnogo pametnog plemića...

RUFUS: U, ovo će biti dobro! Ajd dalje!

BARBARA: Slobodno nastavite, Šiobane!

ŠIOBAN: Taj plemić je, hohoćući se i urlajući po vasceli dan, nadoknađivao sopstvenu muževnost kojoj krupnoća i snaga nisu bili dovoljni. I, jedne noći...

RUFUS: Meni taj plemić liči na bednog rogonju, ho, ho, ho!

BARBARA: Da li će mu... Da li mu je mlada lutalica preotela ženu?

ŠIOBAN: Sve u svoje vreme, gospo.

(Prelaz. melodija na liri uz koju peva Šioban)

ŠIOBAN: » U životu i priči od dve
neka nova sad nastaje
i gde su smaragdi i biseri stajali
tu su rogovi teški izbili
al svaka priča za priču nije, kaže on
sluga vaš Šioban MakFerson!«

/ KRAJ /